

Tervetuloa Hangon satamaan ja voimakasiiniin

Hanko–Hyvinkää-radän juhlapäivänä 8.10.2023 voitte tutustua bussikierroksella Hangon satamassa sijaitsevaan voimakasiiniin.

Toimin oppaanne ja kerron kierroksemme aikana klo 12.30–13.30 sekä Hangosta että Suomen talvisatamasta ja voimakasiinista.

8.10.1873 Hanko–Hyvinkää-rata vihittiin komein menoin Hangon uudella rautatieasemalla, missä tanssittiin aamutunneille saakka. Vieraita oli saapunut Helsingistä kahdella junalla ja he kävivät myös ihastelemassa radan päähän rakennettua 200 metrin mittaista satamalaituria eli möljää.

Höyrylaiva Express alkoi säännöllisen talviliikenteen Hangon ja Tukholman välillä 1878 ja se kuljetti rahtia, postia ja matkustajia. Vuonna 1891 Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön (SHO) uudet höyrylaivat Astraea ja Urania alkoivat liikennöidä Hangon–Kööpenhamina–Hull-linjalla. Liikenteen onnistumisen takasivat voi ja Amerikan siirtolaiset.

Matkalla satamaan näemme SHO:n siirtolaishotellin ja Venäjän juutalaisten siirtolaishotellin. Perillä satamassa pääsemme sisälle voimakasiinin höyrykonehuoneeseen, josta käsin voin varastohuoneet pidettiin viileinä. Voinvienti keskittyi Valiolle vuodesta 1905 lähtien. 1930-luvulle saakka voi tuotiin eri puolilta Suomea valkoisilla jäähdytysvaunuilla Hangon voimakasiiniin, missä voi tarkastettiin, pakattiin 51 kg:n dritteleihin ja mistä se lastattiin laivaan.

Arkkitehtiprofessori Gustaf Nyströmin suunnittelema komea voimakasiini on kokenut monia vaihteita, mutta selvinnyt suuristakin haasteista. Hangon Satama on kunnostanut voimakasiinin ja sen höyrykonehuoneen pieteetillä. Omalta osaltaan rakennus kertoo suomalaisen voin viennistä Euroopan markkinoille, mutta myös Hangon satamasta, mistä käsin Suomen jääsaarto murrettiin.

Kuva 1

Hangon kaupunki rakensi voimakasiinin 1908. Sieltä Suomen voinvienti hoidettiin vuoteen 1932 saakka, jolloin voinvienti siirtyi Turkuun. Kuvassa voimakasiini alkuperäisessä asussaan. Ensimmäisen maailmansodan puhjettua 1914 venäläiset tuhosivat satamaa, jolloin voimakasiini sai pahoja vaurioita. 1920-luvun alussa rakennus korjattiin. *Hangon museon kuva-arkisto.*

Kuva 2

Hangon satama 1920-luvulla. Laiturilla on 40 tonnin nosturi, jonka satama oli hankkinut 1911. Nykyään nosturi on sataman muistomerkkinä. *Hangon museon kuva-arkisto.*

Tervetuloa

Osallistumismaksu 20 euroa maksetaan oppaalle käteisellä. Lapset alle 16 vuotta ilmaiseksi. Marketta Wall, museonjohtaja emerita ja Hangon opas